

DAVIDSON

Jonathan Sacks
מורשת הרב זקס

ישי ריבו אלול תשפ"ה

לקט פירושי הרב זקס על שיריו של ישי ריבו

מאנגלית: סיון רהב־מאיר וצור ארליך

Jonathan Sacks
5

חמש שנים
לפטירתו של
הרב זקס

חזון הקרן למורשת הרב זקס בישראל הוא להנחיל את משנתו ואת המופת האישי שלו, לקידום חברה בעלת ערכים משותפים ותחושת אחריות, השואבת השראתה ממסורת ישראל ומהווה ברכה לעולם כולו.

הקרן למורשת הרב זקס בשלב צמיחה ופיתוח ובחרה להתמקד ב-5 קהלים שונים:

חינוך

חיבור תלמידי תיכון, מסגרות על-ידי תוכניות ואנשי חינוך לרעיונותיו ודמותו של הרב זקס.

אקדמיה

מיסוד כתביו של הרב זקס ברחבי האקדמיה הישראלית.

הנהגה אזרחית

חשיפת דמותו ומשנתו של הרב זקס למנהיגים בעלי השפעה בהווה ובעתיד בתחומי הקהילה, התקשורת, הממשל והתרבות.

הנהגה דתית

הנגשת הגותו של הרב זקס כבסיס להנהגה דתית המכוונת לרחבות אופקים ומחויבת למעורבות כלפי העולם.

הציבור הרחב

קידום הפצת את תורתו של הרב זקס בערוצים השונים; ספרים, סרטונים, מאמרים ותכנים דיגיטליים.

שירו ל'ה' שיר קדש. (תהילים צ"ו)

"קשה לתודעה המודרנית להבין את הרעיון שלפיו היקום יכול לשיר בשמחה כאשר משתחררים צדק ומשפט. אך אנו מאמינים לא רק באחדות האל, בורא שמיים וארץ, אלא גם בזיקה הבלתי-שבירה בין הקוסמוס לבין האתוס: בין העולם שישנו לבין העולם שראוי שיהיה." - הרב זקס, מתוך פירוש לתפילה

"הרב לורד זקס היה מגדולי האישים, ההוגים והמנהיגים שקמו לנו בדור הזה. הוא השמיע קול צלול, נכון וחשוב מאין כמוהו בעולם כה מקוטב ומסוכסך, נתן דעתו בהרחבה ובבהירות ליתרונות שיש בשוני ובמגוון האנושי, והתווה דרך חשיבה חשובה לבניית חברה משותפת בעידן מקוטב. לשמחתנו, הגותו מוסיפה להישמע ולראות אור בשלל כתביו הממשיכים להתפרסם. לאישיותו ולמשנתו הנדירה יש תפקיד חשוב בעולמנו." - נשיא המדינה יצחק הרצוג

היהדות היא התרבות היחידה שתור הזהב שלה נמצא בעתיד. כאשר שאל משה את ה' בסנה הבווער איך לתאר אותו באוזני בני ישראל, ענה לו ה': "אהיה אשר אהיה" (שמות ג, יד). וכוונתו: "עליך לבטוח בי. היעד שאליו אני קורא לכם לצאת נמצא מעט מעבר לאופק הנראה". כך היה. וכך הוא. אנחנו העם המכבד את העבר אך ממשיך ללכת אל העתיד, לפגוש אלוהים שאנו יודעים כי הוא בא לפגוש אותנו. חזונה של התורה לעתיד - עתיד של שלום, אהבה וכבוד לאדם ולטבע - הוא חזון שלא היה נעלה ממנו. היהדות היא מסע מקודש אל העתיד שאלוהים מבקש מאיתנו לבנות.

Judaism is the only civilisation whose golden age is in the future. When Moses asked at the Burning Bush how to describe God, God replied: *Ehyeh asher ehyeh* (Ex. 3:14): "I will be what I will be". God was saying: "You must trust Me. The destination to which I am calling you is just beyond the visible horizon." So it was. So it is. We are the people who honour the past but keep walking to the future, to meet God who, we know, is coming to meet us. The Jewish vision of the future – of peace, love, respect for humanity and nature – has never been surpassed. Judaism is a sacred journey to the future God asks us to build.

“

בשנותיו האחרונות,
קיים הרב זקס אירועים
משותפים עם ישי ריבו,
ובמהלך מפגשים אלו פירש
וביאר את שיריו של ישי.

קול דודי

The Voice of My Beloved

The voice of my beloved, behold, it is coming
That's what they say
To remove all evil, and to lift up our horn
From the depths of the dust
And to awaken those who sleep, at the sound of the shofar

The voice of my beloved, behold, it is coming
That's the rumour that is spreading
And every captive baby received the prophecy
So come and let's go out to meet Him, with drums and flute
Sing to Him, sing praises
How blessed is the people whose God is the Lord

And then the day will break and the lie will evaporate
Then all the does of the field will go forth in dance
And skip upon the mountains and not from the fear of foxes
And out of the clefts of the rock, fresh water shall flow forth
From the hidden places of the terrace
To irrigate the lily of the valley
And to establish the tabernacle
That will remove our suffering here

The voice of my beloved is knocking, open to me, my son
The time of your redemption has arrived
And I have said 'enough' to your troubles
And I have come to bring good tidings
That you will no longer weep, Rachel
We sense the Messiah more than fragrant powder
Shalom to you, my beloved, pure and ruddy
Pour out your wrath on rocks, and return to the fortress
In mercy, for in mercy
There is no memory that can contain all the data

The voice of my beloved, behold, here it is

קול דודי הגה זה בא
ככה מספרים
להסיר את כל הרע ואת קרננו להרים
מתוך תהומות עפר
ולתקוץ נרדמים עם הרוצעת שופר

קול דודי הגה זה בא
כך פשטה לה השמועה
וכל תינוק שנשבה קבל את הנבואה
או בוא נצא לקראתו בתפים ועוגב
שירו לו וזמרו לו
אשרי העם שדה אלוקיו

ואז יפוח היום והשקר יתאדה
אז יצאו במחול כל אילות השדה
וידלגו על ההרים ולא מחמת אימת השועלים
וימזגו השלע יורמו מים חיים
בין סתרי המדרגה
להשקות שושנת העמקים
ולתקום משכן
ששיר את סבלותנו מכאן

קול דודי דופק פתחו לי בני
הגיע זמן גאולתכם
ולצרותכם אמרתי די
ובאתי לבשר
שלא תבכי יותר רחל
מרחים את המשיח יותר מכל אבקת רוח
שלום לך דודי הצח והאדמון
שפך חמתך על אבנים והשב לבצרון
ברחמים כי לרחמיך
אין זכרון שייכיל את כל הנתינים

קול דודי הגה זה כאן

היהדות לקחה את האהבה והעמידה אותה במרכז עולמנו. שלוש אהבות: "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך" (דברים ו, ה), "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח), "ואהבתם את הגר, כי גרים הייתם בארץ מצרים" (דברים י, יט). שלוש האהבות הללו הן תגובה לאהבתו של הקב"ה כלפינו. אנו קיימים בשל אהבתו. וכאשר אנו אוהבים, אורו נכנס אל נשמתנו. מאהבת האחר, אנו לומדים לאהוב את הקב"ה ולהרגיש את גודל אהבתו אותנו. כאשר אנו נפתחים אל האחר, אנו נעשים גדולים ממה שהיינו קודם לכן.

Judaism took love and made it the centre of the universe. Three loves. "You shall love the Lord your God with all your heart, with all your soul and with all your might" (Deut. 6:5). "You shall love your neighbour as yourself" (Lev. 19:18). And "You shall love the stranger, for you were once strangers in a strange land" (Lev. 19:33–34). And these loves are a reflex of God's love for us. We exist because God loves. And when we love, God's light enters our soul. Loving others, we learn to love God and feel the fullness of His love for us. Opening ourselves to something other than ourselves, we become more than we currently are.

תוכו רצוף אֶהְבָּה He is Filled with Love

He withholds His staff
Without withholding His love
He holds out His sceptre
To whoever reaches out their hand
He never looks away from His flock
Even when we're a wreck
We're still His most precious commodity

For He is filled with love, filled with love
His Home is spaciouly crowded,
Spaciouly crowded
Granting us pardon
Not just at Ne'ilah time
Praise befits You

His hands contain power
And there was no beginning to His beginning
Even a song as vast as the sand
Is only a fraction of His praise
Beyond the letter of the law
He leads His world
And before the angels
He provides for the safety of His people

He shall "Give them glory instead of ashes
The festive ointment instead of mourning,
A garment of splendor instead of a drooping spirit"

חושך שִׁבְטוֹ
מְבַלִּי לַחֲשֹׁךְ אֶת אֶהְבָּתוֹ
מוֹשִׁיט אֶת שִׁרְבִיטוֹ
לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ
עֵינָיו לֹא מַעֲלִים מֵעַל צֶאֱן מִרְעִיתוֹ
גַּם כְּשֶׁאֲנִי שִׁבְרֵי כָלִים
עוֹדְנֵנוּ כְּלִי חֲמֻדָּתוֹ

תוכו רצוף אֶהְבָּה רצוף אֶהְבָּה
בֵּיתוֹ צִפּוּף לְרוּחָהּ
צִפּוּף לְרוּחָהּ
מִמְצִיא לָנוּ מַחֲלָה
לֹא רֶק בְּשַׁעַת הַנְּעִילָה
לְךָ דּוּמְיָה תִּהְיֶה

יְדֵיו רַב לֹ
וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ
גַּם הַשִּׁירָה כְּחוֹל הַיָּם
הִיא רֶק מִקְצֵת שִׁבְחוֹ
לְפָנִים מִשּׁוֹרֵת הַדִּין
מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ
וּמְלַפְּנֵי הַמַּלְאָכִים
דּוֹרֵשׁ בְּשָׁלוֹם עַמּוֹ

עֲתִיד הוּא לִיתֵת פָּאָר תַּחַת אֶפֶר
שָׁמֶן שִׁשּׁוֹן תַּחַת אֶבֶל
מַעֲטָה תִּהְיֶה תַּחַת רוּחַ כְּהֵה

"תשובה" היא מונח בעל משמעות פיזית ורוחנית, שפירושו, בפשטות: "לחזור, לבוא שוב הביתה". כדי לחזור הביתה עלינו לשאול מי אנו ולאן אנו שייכים באמת. התשובה הפיזית של עם ישראל לארצו כבר התרחשה, אבל עדיין לא הייתה תשובה רוחנית שלמה לאמונה. האתגר הזה מלווה אותנו, את בני דורנו ואת ילדינו. אנחנו לא יודעים איך זה יקרה, אבל אנחנו יודעים בוודאות שזה יקרה, משום שהקב"ה הבטיח: האמונה של עם ישראל תיוולד מחדש ממש כשם שארצו ומדינתו נולדו מחדש. יהי רצון שנזכה לחיות ולראות את התגשמות ההבטחה הזו, ואף ליטול בה חלק.

Teshuvah, which has a physical and spiritual dimension, means "returning, coming home." To come home we have to ask who we are and where we truly belong. There has been a physical homecoming to the land of Israel, but not yet a complete spiritual homecoming to the faith. That challenge rests with us, our contemporaries and our children. How it will happen, we do not know, but that it will happen, we do know, for we have God's promise: that the faith of Israel will be reborn just as its land and state have been. May we live to see it, and work to be part of it.

“

לשוב הביתה Come Home

The time has come to wake up
To leave everything and to overcome
To come home, not to look for anywhere else

הגיע הזמן להתעורר
לעזוב הכל להתגבר
לשוב הביתה לא לחפש מקום אחר

The time has come to change
Even if we missed a few stops
We can get off, there is a train back to the neighbourhood

הגיע הזמן להשתנות
גם אם פספסנו תחנות
אפשר לרדת יש רכבת חזרה לשכונות

Everything is possible if we wish for it
The seeker will always find
Even if he is somewhere out there on the edge
The doors of heaven are never locked
When the child cries for help
Father in Heaven even comes

הכל אפשרי רק אם נרצה
המחפש תמיד מוצא
גם אם הוא נמצא אי שם הרחק בקצה
דלתות שמים לא ננעלו
כשתבין קורא הצילו
אבא שבשמים מגיע אפילו

Even when we've done something bad
He pardons and forgives, pardons and forgives
Holds out His hand in help
And in His compassion gives the strength to repair
And to return to Him

אפילו שעשינו משהו רע
הוא מוחל וסולח מוחל וסולח
מושיט יד לעזרה
ונותן ברחמיו את הכח לתקן
ולשוב אליו

The time has come to regret
If you're fleeing, then from sin
If you're taking, then take in order to give

הגיע הזמן להתחרט
אם כבר לברח או מהחטא
אם כבר לקחת אז לקחת בשביל לתת

And this is the time to come closer
Not to fear the pain
And if you're giving, then with all your heart

זה הזמן להתקרב
לא לפחד מהכאב
ואם לתת אז כבר לתת מכל הלב

את המילים "הנה ימים באים" אמר ירמיהו, הנחשב תדיר למיזר שבנביאים. הנה כי כן, הוא גם היה נביא גדול של תקווה. הוא הוא אשר אמר כי עם ישראל נצחי כמו השמש, הירח והכוכבים. הוא הוא אשר, בשעה שהבבלים צרו על ירושלים, קנה שדה כדי להפגין את ביטחונו שהיהודים ישובו אל נחלתם. מירמיהו למדנו כי רק מתוך נאמנות לה' ישמרו הבריות אמונים זה לזה לאורך זמן. וכי רק אם יבין העם מהם כוחות העומק המעצבים את ההיסטוריה הוא יוכל לצלוח אותה. זמן רב מאוד נדרש לישראל המקראית ללמוד אמיתות אלו. לנו, אסור לשכוח אותן.

"Hinei Yamim Ba'im" were words spoken by Jeremiah, often regarded as the most tormented of all the prophets. Yet he was also supremely a prophet of hope. It was Jeremiah who said the Jewish people will be as eternal as the sun, moon and stars. It was Jeremiah who, while the Babylonians were laying siege to Jerusalem, bought a field to demonstrate his belief that Jews would return. From Jeremiah we learned that only by being faithful to God do people stay faithful to one another. Only by understanding the deep forces that shape history can a people survive it. It took a long time for biblical Israel to learn these truths. We must never forget them.

הנה ימים באים Days are Coming

Hasty acts, rushed movements
There's no more leisure to await and no time to wait
The decline of the generations
Probably the reason for the increase of lines
To the main cash register
We heard torches and we saw the voices
The mountain smoking, for God's sake,
How could this heart still be sleeping
In the line for the main cash register

Purifying mists
Not by means of army nor force
Only by God's Name
When it will come, it will come, it will come
With no room for mistakes

Days are coming, declares the Lord
No hunger for bread
No thirst for water

Tongue-tied and hollow
If teaching us is a merit
This is the will to change
To remove the masks
Time to reveal the face
No hunger for bread, no thirst for water
Only words of truth that satisfy the heart
The decline of the generations
Perhaps the reason for the ascent of the Torah
In the main library

פזיז מעשים בהול התנועות
אין עוד פנאי להמתין ולא זמן להכות
ירידת הדורות
בנראה הסבה לעליית התורות
בקופה הראשית
שמענו לפידים וראינו את הקולות
את ההר עשן למען ה'
איך עוד הלב הזה ישן
בתור לקופה הראשית

ערפלי טהר
לא בחיל ולא בכח
רק בשם ומלכות
בשעה יבוא זה יבוא זה יבוא
בלי מקום לטעות

הנה ימים באים נאם ה' אלוהים
לא רעב ללחם
לא צמא למים

ערל שפתים נבוב לווחות
אם ללמד עלינו זכות
זה על הרצון לשנות
להסיר מסכות
זמן לגלוי הפנים
לא רעב ללחם לא צמא למים
רק דבורים של אמת המשביעים את הלב
ירידת הדורות
בנראה הסבה לעליית התורות
בספריה הראשית

אחת ההבחנות החשובות שלמדתי מההיסטוריה היהודית, היא ההבדל בין אופטימיות לתקווה. אופטימיות היא האמונה שהמצב ישתפר. תקווה היא האמונה שביחד, אנחנו יכולים לשפר את המצב. אופטימיזם הוא תפיסה פסיבית, התקווה - אקטיבית. לא צריך להיות אמיץ במיוחד כדי להיות אופטימי, אבל לא פשוט - לקוות. שום יהודי לא יכול להיות אופטימי אחרי התבוננות בעבר שלנו, אבל יהודים מעולם לא איבדו תקווה. התורה, דבר ה', היא מסר מתמשך של תקווה בעתיד. בלעדיה, היהדות והיהודים לא היו יכולים לשרוד. היהודים שמרו על התקווה, והתקווה שמרה עליהם.

One of the most important distinctions I have learned from Jewish history is the difference between optimism and hope. Optimism is the belief that things will get better. Hope is the belief that, together, we can make things better. Optimism is a passive virtue, hope an active one. It takes no courage to be an optimist, but a great deal to have hope. Knowing what we do of our past, no Jew can be an optimist. But Jews have never given up hope. God's ultimate word – the Torah – is an extended message of hope in the future. Without this, Jews and Judaism would not have survived.

Jews kept hope alive, and hope kept the Jewish people alive.

הלב שלי My Heart

My heart was torn into two
What the maid did not see on the sea
Like a pounding storm in the ocean
Like the beating of Miriam's drum
And there is no cure in the world

My heart raises its hands
For some time it's not standing on its feet
An empty broken vessel
The Heavens are a barrier for me
How can I cross the sea on dry land?

And only You
Could convert my mourning to dancing
To purify the mundane
To soften everything in me
And only You understand how to approach my heart
Relieve all the pain in me
Heal the heart

My heart was torn into two
Half guilty, half for the sake of Heaven
Like a pounding storm in the ocean
Like the beating of Miriam's drum
And there is no cure in the world for the heart

And there is another trouble that distresses the flock
And there is no envoy to call out to the Rock
Only me in front of the entire ocean and a broken heart

הלב שלי נקרע לשניים
מה שלא ראתה שפחה על המים
כמו סופה מן הים הולם
כמו תפה של מרים פועם
ואין תרופה בעולם

הלב שלי מרים ידים
כבר מועד לא עומד על הרגלים
שבר כלי שאין בו כבר מה
והשמים הם לי חומה
איך אעבר בתוך הים ביבשה

ורק אתה יכול
להפך מספדי למחול
לזכך את החול
לרכך בי הפל
ורק אתה מבין איך לגשת ללב שלי
משכך כל כאב שבי
מרפא את הלב

הלב שלי נקרע לשניים
חציו אשם וחציו לשם שמים
כמו סופה מן הים הולם
כמו תפה של מרים פועם
ואין תרופה בעולם ללב

ויש עוד צר שמציק לצאן
ואין ציר שיציעק לצור
רק אני מול ים שלם ולב שבור

השיר המקסים וחזק הזה, שנכתב והתפרסם בשיאה של מגפת הקורונה, מציג שתי שאלות של אמונה: "ומה אתה רוצה שנבין מזה?" ו"ומה אתה רוצה שנלמד מזה?". התשובה הופיעה לפני שנים, בפסח ובאירועי יציאת מצרים. מה שמתחיל בסבל יכול להיגמר בשחרור ובשמחה. כך מספרת היהדות את הסיפור האנושי. מהרע - בא טוב, מהקללה - ברכה, ממגפת הקורונה יכולה לבוא תודעה חדשה של אחריות משותפת, ובסופו של דבר כולנו נחוש התחדשות.

This beautiful, powerful song, written and released at the height of the coronavirus pandemic, is framed by two questions of faith: "Umah Atah rotzeh shenavin mizeh?", What do You want us to understand from this? and "Umah Atah rotzeh shenilmad mizeh?" What do You want us to learn from what is happening to humanity? Early on, an answer came from Pesach and the story of the Exodus. What begins in suffering can end in liberation and joy. That is how Judaism tells the human story. Out of the bad, comes good. Out of the curse comes blessing. Out of the coronavirus pandemic can come a new sense of collective responsibility, and we will all eventually feel renewed.

כתר מלוכה A Royal Crown

Between Terumah and Tetzaveh
A somewhat strange birthday
Everything seems normal here
Stage, crowd, and love

בין תרומה לתצוה
יום הולדת קצת משונה
הכל רגיל כאן לכאורה
במה קהל ואהבה

Between Tetzaveh and Ki Tissa
Esther, Purim, feasting, joy
Who shall stay home, and who shall travel
And who will bear the consequence

בין תצוה לכי תשא
אסתר פורים משתה שמחה
מי יחנה ומי יסע
ומי ישא בתוצאה

Between Ki Tissa and Vayakhel
The world stops congregating
Goes quiet, locks itself in
Ishmael, Edom and Israel

בין כי תשא לויקהל
עולם מפסיק להתקבץ
להשתתף להסתגר
ישמעאל אדום וישראל

Between Vayakhel and Pekudei
Not a person in the city or the country
Not a soul left to talk to
The Tower of Babel is confused again

בין וינקהל לפקודי
אין איש בעיר ובשדה
כבר אין מול מי להתנהל
מגדל בבל שוב מתבלבל

And what do You want us to understand from this?
How do we distance and yet come close during this pain?
I want to live with You, and not be alone

ומה אתה רוצה שנבין מזה
איך מתרחקים ומתקרבים בכאב הזה
רוצה להיות איתך ולא להיות לבד

And what do You want us to learn from this?
And can we unite from this separation?
Until we give You a crown of sovereignty

ומה אתה רוצה שנלמד מזה
ואיך נידע להתאחד בפרוד הזה
עד שנתן לך כתר מלוכה

Between Pekudei and Vayikra
We all are in the same boat
"Spring has arrived, Pesach is coming,"
And with it, much hope

בין פקודי לויקרא
כלנו באותה סירה
אביב הגיע פסח בא
ואתו תקווה רבה

That You will tear up the evil decree
Come, my beloved, to greet the bride
We have no more strength to cope, to fight

שתקרע את רע הגזירה
לכה דודי לקראת כלה
כבר אין לנו כוחות יותר להתמודד להילחם

Listen Israel, God is One and God's name is One

שמע ישראל ה' אחד ושמו אחד

And if one could recall
All the loving kindness, the goodness,
All the compassion and salvation

Surely he would count thus:
“One, one and one, one and two
One of a thousand, thousands of thousands and myriad myriads
Of wonderous miracles You have done for us day and night”

He left the place he had left
And trembled in the place where he stood
Stripped off his golden garments and donned his own clothes

And all of the people and the priests escorted him home
It was a holiday for all who loved him,
Because he had attained forgiveness for all the assembly of Israel.

Happy are the people for whom this is so
Happy are the people whose God is the Lord

Like the heavenly canopy, stretched out over those who dwell above,
Was the appearance of the High Priest
Like lightning bolts emanating from the radiance of the angels,
Was the appearance of the High Priest
Like the image of the rainbow amid the cloud,
Was the appearance of the High Priest
Like the lovingkindness granted to the face of a groom,
Was the appearance of the High Priest.

ואם אדם היה יכול לזכור
את החסדים את הטובות
את כל הרחמים את כל הישועות

בטח כך היה מונה
אחת אחת ואחת ושתים
אחת מאלף אלפי אלפים ורב רב רבבות
נפים נפלאות שעשית עמנו ימים ולילות

יצא ממקום שיצא
ורעד במקום שעמד
פשט בגדי זהב לבש בגדי עצמו

וכל העם והכהנים היו מלוים אותו לביתו
יום טוב לארבעי
כי נסלח לכל עדת ישראל

אשרי העם שככה לו
אשרי העם שיה' אלקיו

כאהל הנמנח בדרי מעלה
מראה כהן
כברקים היוצאים מזיו החיות
מראה כהן
כדמות הקשת בתוך הענן
מראה כהן
כחסד הנתן על פני חתן
מראה כהן

In the aftermath of the destruction of the Temples and the absence of the High Priest, there was a theological question about how the people could find forgiveness. It was then that one of the great theological discoveries in Judaism took place. The sages concluded that each Jew could turn directly to God, and through a combination of repentance, prayer and charity achieve atonement. To this day, that is what we do: we confess our sins, directly to God, individually and collectively, in the synagogue. Yom Kippur tells us: we each have responsibility. We can each mend some of the broken fragments of the world. And the more we mend, the more we grow.

לאחר חורבן בתי המקדש, ללא הכהן הגדול, השאלה הגדולה הייתה: איך יוכלו האנשים למצוא מחילה? אז התרחש אחד מחידושיה המשמעותיים של היהדות. החכמים קבעו שכל יהודי יכול לפנות הישר אל הקב"ה, ועל ידי שילוב של תשובה, תפילה וצדקה - לכפר על חטאיו. עד היום, זה מה שאנחנו עושים. אנחנו מתוודים על חטאנו ישירות לפני הקב"ה, באופן אישי וכציבור, בתפילותינו. יום כיפור אומר לנו: לכל אחד מאיתנו יש אחריות. כל אחד מאיתנו יכול לתקן מחדש ולרפא אחד משבריו של העולם. וככל שנרפא יותר - נצמח יותר בעצמנו.

סדר העבודה Order of the Service

He entered the place he entered and stood in the place he stood
Washed his hands and feet, immersed, came up and dried himself
He came from the place he came and went to the place he went
Stripped off his weekday clothes and donned white garments

And thus he would say: “O Lord!
Grant atonement for the sins, transgressions and iniquities
Which I sinned before you – I and my household”
And if one could recall
The flaws, the deficiencies
All the sins and transgressions

Surely he would count thus:
One, one and one,
One and two, one and three
One and four, one and five...
Straight away he would despair, unable to bear
The bitter taste of sin
The shame, the missed opportunity, the loss

And the priests and the people standing in the courtyard
When they heard the explicit Name of God
Come out from the mouth of the High Priest
Would bow and prostrate themselves, falling on their face
“Blessed be the name of His glorious kingdom for ever and ever”

He stepped to the place where he had stepped
He faced the Inner Sanctuary with his back to the hall –
Without stain, his mouth and actions at one
He came from the place he came
And went to the place where he went
Stripping off his white garments and donning clothes of gold

And thus he would say:
“O Lord!
Grant atonement for the sins, the transgressions and iniquities
Which I have sinned before You – I and my household”

נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד
רחץ ידיו רגליו טבל עלה ונסתפג
בא ממקום שהוא בא והלך למקום שהלך
פשט בגדי החל לבש בגדי לבן

וכך היה אומר ה'
כפר לחטאים לעוונות ולפשעים
שחטאתי לפניך אני וביתי
ואם אדם היה יכול לזכור
את הפגמים את החסרונות
את כל הפשעים את כל העוונות

בטח כך היה מונה
אחת אחת ואחת
אחת ושתים אחת ושלוש
אחת וארבע אחת וחמש
ישר היה מתעצב כי לא יכול היה לשאת
את המרירות, החטא
את הבושה, את הפספוס, את ההפסד

והכהנים והעם העומדים בעזרה
כשהיו שומעים את שם ה' המפורש
יוצא מפי כהן גדול
היו פורעים משתחוים ונופלים על פניהם
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

פסע למקום שפסע
פניו לקדש אחוריו להיכל
בלא רבב היו שוים פיו ומעשיו
בא ממקום שהוא בא
והלך למקום שהלך
פשט בגדי לבן לבש בגדי זהב

וכך היה אומר
אנא ה'
כפר לחטאים לעוונות ולפשעים
שחטאתי לפניך אני וביתי

The Power of Prayer

From Rabbi Sacks' Rosh Hashanah Message 5772 / 2011

"Penitence, prayer and charity avert the evil decree." We say those words at one of the climaxes of our worship on Rosh Hashanah and Yom Kippur. For centuries our ancestors said those words, knowing what each of them means.

Penitence defines our relationship with ourselves. Prayer is part of our relationship with God. Charity is about our relationship with other people. We still know what it is to be penitent. We fall short, make mistakes, and seek forgiveness. And we know what it is to be charitable. We remain a generous community, giving out of all proportion to our numbers.

But for many, prayer has become difficult. They find it hard to connect to the synagogue service or to the prayers themselves. Too few people nowadays find prayer meaningful, especially on the High Holy Days when the prayers are long and complicated.

That is why, together with a wonderful team, I've undertaken a new project that I hope will make a difference. We've created a new Rosh Hashanah machzor. Of course, in Judaism, the word "new" is relative. The Hebrew stays the same. But everything else is different: the translation, the introduction, the commentary, and the actual physical appearance of the machzor.

We think this is a first in Anglo-Jewish history. The siddur – familiarly known as "the Singer's" – has always been produced by Chief Rabbis, but not the machzor, "the Routledge". We felt the time had come for this to change.

Prayer has to speak to us if it is to speak to God. We have to be able to understand it if we are to put into it our heart and soul.

In the translation, we've tried to bring out the poetry and power of the prayers. In the

introduction, we explain the meaning and history of Rosh Hashanah.

In the commentary, we've provided not just explanation but also reflection on what these holy days mean for our lives. Eventually we hope to bring out machzorim for the other festivals as well.

Prayer matters. It's our conversation with God. Imagine having a relationship with your spouse, your child or your parent, in which you never speak to them. It can't be done. A relationship without words is almost a contradiction in terms. So it is with God.

When we converse with God – when we pray – we enter into a relationship with the Force that moves the universe, the Voice that spoke to our ancestors, the Power that shaped our history as a people, the Presence that still listens to our hopes and fears, giving us the courage to aspire and the strength to carry on.

Prayer makes a difference. It's our way of giving thanks for the good in our lives and of enlisting God's help as we wrestle with the bad. It's our regular reminder of the world beyond the self, of the ideals and aspirations of our people. When we pray we speak with the words of our ancestors, joining the great choral symphony of the Jewish people throughout the ages and the continents. True prayer, said from the heart, has the undiminished power to make us feel that "Though I walk through the valley of the shadow of death I will fear no evil for You are with me." May we, this year, pray from the heart. May our prayers be answered, and may it be for you, your families, and the Jewish people, a good and sweet New Year.

כוחה של תפילה

מתוך איגרת מהרב זקס לראש השנה ה'תשע"ב (2011)

ה'. תארו לכם שמערכת יחסים מרכזית בחייכם, עם בן או בת הזוג, עם ילדיכם או עם הורייכם, הייתה מתקיימת ללא שיחה. זה בלתי אפשרי. מערכת יחסים בלי מילים היא כמעט סתירה פנימית. הוא הדין גם במערכת יחסים עם בוראנו.

כשאנו משוחחים עם ה' - כשאנו מתפללים - אנו יוצרים קשר עם הכוח המניע את היקום, עם הקול שדיבר אל אבותינו, עם הכוח שעיצב את ההיסטוריה שלנו כעם - אותה נוכחות שעדיין מאזינה לתקוותינו ולפחדינו ונותנת לנו את האומץ לשאוף ואת הכוח להמשיך הלאה.

לתפילה יש השפעה ממשית וייחודית. זוהי הדרך שלנו להודות על הטוב שבחינו, ולגייס את עזרת ה' במאבקנו עם הרע. התפילה היא התזכורת הקבועה שניתנת לנו על מציאותו של העולם שמעבר לעצמי שלנו, על האידיאלים והשאיפות של עמנו. כשאנו מתפללים אנו מדברים במילות אבותינו, ומצטרפים בכך לסימפוניה המקלהתית הכבירה של העם היהודי לאורך כל הדורות והיבשות. תפילה אמיתית, הנאמרת מן הלב, יש לה כוח בר-קיימא לגרום לנו להרגיש כי "גם כי אלך בג'יא צִלְמֹת לא אִירָא רַע כִּי אֶתֶּה עִמָּדִי".

מי ייתן ובשנה זו נתפלל מליבנו. מי ייתן וייענו תפילותינו. תהא השנה הזאת שנה טובה ומתוקה לכם, למשפחותיכם, ולכל עם ישראל.

"ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה". אנו אומרים את המילים הללו באחד השיאים של תפילותינו בראש השנה וביום כיפור. במשך מאות שנים, אבותינו אמרו אותן תוך ידיעת משמעותה של כל אחת מהן.

התשובה מגדירה את יחסינו עם עצמנו. התפילה היא חלק ממערכת היחסים שלנו עם ה'. הצדקה קשורה למערכת היחסים שלנו עם אחרים. כיום, אנו עדיין יודעים מה פירוש הדבר לחוש חרטה. אנחנו נכשלים, עושים טעויות ומבקשים סליחה. אנו עדיין יודעים גם מה פירוש הדבר להיות נדיב ורחב לב. היינו ועודנו קהילה נדיבה, הנותנת מעבר לכל פרופורציה לגודלה ולעושרה.

אך בשביל רבים, התפילה נעשתה קשה. קשה לנו להתחבר לטקס התפילה בבית הכנסת או לתפילות עצמן. מעטים האנשים כיום המרגישים שהתפילה משמעותית להם, במיוחד בימים הנוראים, כשהתפילות ארוכות ומסובכות.

לכן, יחד עם צוות נהדר, לקחתי על עצמי מיזם חדש שאני מקווה כי ישנה מצב זה לטובה. יצרנו מחזור חדש לראש השנה. כמוכן, ביהדות המילה "חדש" היא יחסית. התפילות, האמורות בשפה העברית, נותרות במחזור כפי שהייתה. אבל כל השאר שונה: התרגום, המבוא, הפרשנות והעיצוב. ...התפילה היא משמעותית. היא השיחה שלנו עם

מחזור קורן
עם ביאור הרב זקס
לראש השנה ויום הכיפורים

הרב יונתן זקס ללמוד • להעמיק • להתחבר

חוברת זו מוקדשת על ידי הקרן למורשת
הרב זקס בישראל, הפועלת להנחלת
דמותו והגותו של הרב זקס בחברה
הישראלית, באמצעות הפצת תכנים
והפעלת מיזמים חינוכיים, ערכיים
וציבוריים. מוזמנים לעקוב אחר פעילות
הקרן והתכנים בערוצי המדיה השונים.

Jonathan Sacks
מורשת הרב זקס

www.rabbisacks.org • @rabbisacksil